

MỐI QUAN HỆ GIỮA ÂM NHẠC VÀ MÚA TRONG NGHI LỄ LÊN ĐỒNG: SỰ THỂ HIỆN ĐỨC TIN CỦA TÍN NGƯỠNG THỜ MẪU TAM PHỦ TỨ PHỦ

Trần Ly Ly*

Tóm tắt: Múa và âm nhạc trong nghi lễ lên đồng là hai bộ phận không thể thiếu, là nhạc đệm cùng với bài hát làm nền cho các động tác, cử chỉ trong diễn xướng lên đồng. Trong quá trình hầu đồng, ông đồng bà đồng múa, sử dụng các đạo cụ để thể hiện, diễn tả lại các huyền tích về các vị thánh. Múa lên đồng hay còn gọi là múa xuất thần diễn ra như là kết quả của cảm xúc tôn giáo mạnh mẽ. Các điệu múa bắt đầu lặng lẽ và sự phấn khích, dồn dập tăng dần đến sự thăng hoa, đến trạng thái bán ý thức, và thậm chí đạt tới độ vô thức ở người hầu đồng. Dựa trên quan sát tham dự các buổi hầu đồng, phỏng vấn cung văn, ông đồng bà đồng, và từ quan điểm âm nhạc dân tộc học và vũ đạo, bài viết sẽ phân tích sự tương tác trong nghi lễ lên đồng giữa âm nhạc và vũ điệu. Qua đó, làm rõ về sự tương tác giữa các loại hình nghệ thuật âm nhạc, vũ đạo trong sự thể hiện đức tin của hệ thống tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ Tứ phủ của người Việt.

Từ khóa: Lên đồng, tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ Tứ phủ, châu văn, múa thiêng.

Trần Ly Ly: *The relationship between music and dance in the spirit possession ritual: the faith expression of the beliefs of worshipping the Mother Goddess of Three Realms, Four Realms*

Dance and music are the two indispensable parts in the spirit possession ritual. The accompaniment music and the song serve the movements and gestures in the spirit possession ritual performance. Male and female mediums dance in the spirit possession ritual, using props to show and describe the legends about the gods. Dancing in the spirit possession ritual also known as the entrancement dance takes place as a result of strong religious feelings. Mediums begins dancing quietly and their excitement is increasing to reach the state of sublimation, semi-consciousness, even unconsciousness. Based on the observations of the spirit possession rituals, interviews of singers, male and female mediums and from the perspective of ethnographic music and choreography, the author analyzes the interaction between spirit possession ritual, music, and dance. The author also clarifies the interaction between different types of music and dance arts in the faith expression of the system of beliefs of worshipping the Mother Goddess of Three Realms, Four Realms of Vietnamese people.

Keywords: Spirit possession ritual, beliefs of worshipping the Mother Goddess of Three Realms, Four Realms, possession songs, sacred dance.